

**ИНСТИТУТ ПО ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ**

**УТВЪРДИЛ:
ДИРЕКТОР НА ИФС :
ПРОФ. ДСН ЕМИЛИЯ ЧЕНГЕЛОВА**

**КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА
НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА**

НАУЧНА ОБЛАСТ: 2. ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 2.3. ФИЛОСОФИЯ

**ДОКТОРСКА ПРОГРАМА: ФИЛОСОФИЯ НА КУЛТУРАТА, ПОЛИТИКАТА,
ПРАВОТО И ИКОНОМИКАТА**

ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН: ДОКТОР ПО ФИЛОСОФИЯ

СРОК НА ОБУЧЕНИЕ: 3 /ТРИ/, 4 /ЧЕТИРИ/ ИЛИ 5 /ПЕТ/ ГОДИНИ

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: РЕДОВНА/ ЗАДОЧНА / САМОСТОЯТЕЛНА

**КВАЛИФИКАЦИОННАТА ХАРАКТЕРИСТИКА Е ВЪВЕДЕНА С ПЛАНА ЗА ОБУЧЕНИЕ
ПРЕЗ: 2024 г.**

СОФИЯ, 2024

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Докторската програма (ДП) по *Философия на културата, политиката, правото и икономиката (Философска антропология)* предлага обучение в образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 2.3. Философия, област на висшето образование 2. Хуманитарни науки. Тя е предназначена за магистри, които са завършили философия, но също така и широк кръг хуманитарни специалности – политология, право, културология, икономика, социология и пр. В определени проблемни области тя е подходяща и за студенти от природонаучните специалности.

Програмата отговоря на острата обществена нужда от философско осмисляне както на трайни, така и на нововъзникващи проблеми и предизвикателства, касаещи човешката ситуация в условията на несигурност и ускорена технологична и социална промяна. Използват се съвременни изследователски подходи, методи и форми на философстване. С обучението се осигурява разширяване на фундаменталната теоретико-професионална подготовка чрез разработване на дисертационен труд по основополагащ или приложен проблем за науката и обществената практика в съответствие с високи съвременни изисквания.

В програмата се подготвят специалисти, които в края на обучението си могат нещо да боравят с основни понятия от полето на философската антропология, разработват свои изследователски стратегии, предлагат нови перспективи за анализ и интерпретация на значими проблеми, търсят проекции на резултатите от изследователската си работа в конкретни политики и социални практики. В резултат, завършилите обучението ще могат свободно да се впишат не само в националния, но и в международния интелектуален дебат, както и да получат възможности за обмен и реализация в чуждестранни изследователски институции и учебни заведения, международни организации, глобалния неправителствен сектор и пр.

2. ЦЕЛИ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Целта на докторантурата по научната специалност *Философия на културата, политиката, правото и икономиката (Философска антропология)* е да бъдат подготвени висококвалифицирани и с достатъчен научен потенциал кадри, които със знания и научно-изследователски умения да допринасят за развитието на България. Чрез подготовката на специалисти, ориентирани към философско—антропологичен анализ на икономически, политически, правни и културни феномени, програмата цели повишаване нивото на филозофското и интердисциплинарно образование в България, и неговата съпоставимост със световни стандарти.

Формирането на иновативно мислене е основен приоритет на обучението. Докторантите се подготвят за работа с класически текстове. Тяхната практика е теоретичното изследване. В духа на изискванията на Болонския процес, учените по философия последователно полагат усилия за задълбочено усвояване от страна на обучаващите на систематизирани знания и за овладяване на основните умения и методи за самостоятелни научни изследвания. Акцент при обучението се поставя върху изграждането на способности за критическо философстване, оценяване и синтез на нови интерпретации и подходи във философските изследвания. Внимание се отделя на формирането на докторантите като млади учени, притежаващи

способността свободно да комуникират с колеги от професионалната общност, както и с по-широка аудитория.

Защитилите докторска степен могат да се реализират в много области на съвременния живот у нас и в чужбина: наука, образование, управление, културна сфера, проектна дейност, държавна администрация и др.

3. ОБЩА КВАЛИФИКАЦИЯ И СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

Докторската програма по *Философия на културата, политиката, правото и икономиката (Философска антропология)* подготвя висококвалифицирани кадри в областта на прилагането на философско-антропологически подходи за анализиране на понятия и проблеми, обект на изследователски интерес от страна на науките за политиката, правото, икономиката и културата. Тя е ориентирана към интердисциплинни изследвания на човешката същност с помощта на методите на феноменологията, семиотиката, философската херменевтика, психоанализата, културологията.

Докторантите могат да получат специализирана подготовка в следните тематични направления:

- изследване в наративен план на динамично променящите се съвременни идентичности – личностни, групови, национални, наднационални;
- конфликтите между общочовешки и религиозни ценности, възможностите за дискурсивното им преодоляване и появата на нов тип екологично съзнание;
- значението на новите технологии за преобразуването на човешките телесност и менталност и възможностите за поява на нов тип специални стратификации на тази основа.

4. УСВОЕНИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНАТА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА

4.1. Знания (теоретически и/или фактологически)

Докторантите, завършили програмата по *Философия на културата, политиката, правото и икономиката (Философска антропология)* трябва да притежават знания на най-високо равнище и да извършват изследвания с оригинален принос. Те следва да притежават и използват специализирани и систематизирани знания за извършване на критичен анализ и за синтезиране на нови идеи в областта на философската антропология. Ключови са придобиването на знания на най-високо равнище в нея, както и в близки хуманитарни области, и способността за разширяване и проблематично изменение на съществуващи знания в тях.

4.2. Умения (познавателни и/или практически)

Докторантите трябва да демонстрират уменията да намират, извличат, подреждат, синтезират и оценяват необходимата информация от различни източници, незацисимо дали са подробни или оскъдни. Да развият умение за осъществяване на интердисциплинарна методология за изследване в областта на хуманитаристиката.

Докторантите, завършили програмата по *Философия на културата, политиката, правото и икономиката (Философска антропология)* трябва да умеят да осъществяват критични изследвания и свободно да боравят с философски концепти за целта. Да притежават умения за разширяване и преодоляване на критични проблеми в областта на проучването, както и да развиват иновативни теоретични решения. Докторантите следва да усвоят уменията за писане на академичен текст, както и да комуникират резултатите от своята работа чрез различни медии пред различна аудитория.

4.3. Самостоятелност и отговорност

Докторантите в програмата трябва да създават и интегрират нови знания чрез самостоятелност на изследването, да разширяват обхвата на досега познатата теоретизация в полето на философската антропология, и да преценяват необходимостта от актуални публикации. Да притежават способност за адекватна самооценка на собствените си постижения, както и ясно съзнание за ограниченията на изследователския си труд. Да притежават способности да съставят, проектират, изпълняват и адаптират съвременен изследователски процес с обществена значимост и научна надеждност.

4.4. Компетентност за учене

Докторантите в програмата трябва да демонстрират капацитет за систематично философско придобиване на знания и тяхното осмисляне и разбиране. Да показват компетенции в разбирането за научно изследване, публикационна активност и ориентиране в съвременните библиографски и наукометрични системи.

4.5. Комуникативни и социални компетентности

Докторантите трябва да демонстрират способности да концептуализират, проектират и изпълняват проекти за генериране на нови знания, прилагане или разбиране на най-модерните достижения в областта на философската антропология. Да развият способност за адаптиране на изследванията към непредвидено възникващи обстоятелства, както и преносими умения, изискващи проявяване на висока лична отговорност, самостоятелност и инициативност. Нужно е да притежават чуждоезикова компетентност, която да им позволи да участват в международния обмен на идеи и дискусии като част от усилията по разпространение на резултатите от тяхната работа.

4.6. Професионални компетентности

Докторантите в програмата по *Философия на културата, политиката, правото и икономиката (Философска антропология)* трябва да разбират в детайли **техниките за** прилагане на научно и академично изследване. Да имат компетентна **преценка по** сложни въпроси, касаещи философското познание в областта на антропологията, дори и в отсъствието на пълни данни. Да представят систематично идеите и заключенията си пред специалисти и неспециалисти в областта. Да притежават способност да

продължават изследванията си на по-сложни концептуални равнища, като допринасят за развитието на нови идеи и теоретични методи.

5. СФЕРИ НА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Придобилите ОНС „доктор“ по Философия на културата, политиката, правото и икономиката (Философска антропология) имат следните възможности за професионална реализация:

- като преподаватели и/или изследователи във висши училища, научни институти, интердисциплинарни лаборатории, мозъчни тръстове и пр.;
- като експерти или преподаватели в системата на Министерството на образованието и науката;
- като ръководители, специалисти и съветници по политики, стратегии и проекти в органи на централната и местна власт;
- в неправителствени организации — като консултанти, ръководители на проекти или специалисти по проблемите на гражданското включване;
- като анализатори на обществени процеси в медиите и пр.

Длъжности:

По националната класификация на длъжностите и професиите в Република България (2011 г., последно изменение от 01.01.2023г.) длъжностите, които завършилите ОНС „доктор“ по *Философия на културата, политиката, правото и икономиката (Философска антропология)* могат да заемат са:

- единична група 1223 — Ръководители на научноизследователска и развойна дейност;
- единична група 1345 - Ръководители в образованието;
- единична група 2310 — Преподаватели във висши училища;
- единична: група 3435 — Други приложни специалисти в областта на изкуството и културата.

Ръководител на секция „Антропологически изследвания“:

/Доц. д-р Валери Личев/

Квалификационната характеристика на успешно завършилите ДП „Философия на политиката, правото и икономиката“ е приета с Решение на НС на ИФС, Протокол ..№14/2506.2024г. т. 9